

Oversigt over de 30 initiativer i regeringens handlingsplan for forebyggelse samt opfølgningen herpå.

Initiativ	Status for implementering
<i>Det personlige ansvar</i>	
1) Styrke og målrette den nationale kampagneaktivitet, så det eksisterende høje kendskab til sund livsstil øges både generelt i befolkningen og blandt sårbare grupper med udpræget risikoadfærd.	<p>Implementeres løbende gennem Sundhedsstyrelsens og Fødevarestyrelsens aktiviteter.</p> <p>SST/CFF gennemfører også i 2011 en række kampagner i 2011 med fokus på alkohol, sex, bevægelse, vaccination mv. som fx</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uge 40 (planlagt) • Sikker sex • Influenza kampagnen • Gentagelse af rygestopkampagnen "Hver eneste cigaret skader dig". <p>Fødevarestyrelsens information om sund kost er generelt intensiveret gennem kampagner for ernæringsmærket "nøglehuls-mærkningen" samt i offentlige/private partnerskaber for kampagner såsom 6 om dagen, vælg fuldkorn først og fisk 2x om ugen, der bl.a. øger tilgængeligheden af sunde produkter og har fokus på at løfte indtaget af sund mad for dem, der spiser mindst af bl.a. fuldkorn og frugt og grønt.</p>
2) Gennemføre en stor, intensiv informationskampagne, der oplyser om konsekvenserne ved rygning.	Kampagnen "Hver eneste cigaret skader dig" forløb fra oktober 2009 og frem til januar 2010. Evalueringen af kampagnen, som blev offentliggjort i efteråret 2010, viste, at kampagnen havde været en stor succes. Kampagnen gentages i 2011.
3) Indføre obligatoriske billedadvarsler på tobakspakker som supplement til den eksisterende tekstadvarsel.	Med virkning fra 15. februar 2012 skal cigaret-pakker være forsynet med billedadvarsler og med virkning fra 15. august 2012 skal andre former for tobakspakker være forsynet med billedadvarsler som supplement til den eksisterende tekstadvarsel.
4) Arbejde for strammere fælles europæiske regler for tilsætningsstoffer til tobak	I Rådets henstilling af 30. november 2009 (2009/C 296/02) om røgfri miljøer har man fra dansk side fået indsat en opfordring til Kommissionen om i det kommende forslag til revision af tobaksvaredirektivet at fremsætte forslag vedrørende regulering af tilsætningsstoffer i tobaksvarer. Danmark arbejder fortsat på, at tilsætningsstoffer skal reguleres ad EU-sporet, når Kommissionen formentlig i 2011 fremsætter forslag om revision af tobaksvaredirektivet.
5) Lancere og markedsføre en ny fæl-	"Nøglehulsmærket" er introduceret og Fødevarerministeriet fortsætter kampagnen i 2010-2012,

Initiativ	Status for implementering
<p>les nordisk mærkningsordning på fødevarer – ”Nøglehulsmærket” – for at styrke forbrugernes muligheder for at træffe et oplyst og kvalificeret valg af sunde fødevarer.</p>	<p>og arbejder i EU-regi for, at der tages initiativ til at indføre et fælles europæisk nøglehulsmærke i stil med det nordiske nøglehulsmærke.</p>
<p>6) Udvikle og etablere en mærkningsordning, der har til formål at certificere restauranter, som anvender ”nøglehulsmærket”</p>	<p>I 2010 gennemførte Fødevarestyrelsen i samarbejde med private aktører et udredningsarbejde, der fastlagde rammerne for ordningen. I de efterfølgende år etableres og implementeres ordningen, der herefter forventes at overgå til fuld brugerbetaling.</p>
<p>7) Arbejde for, at den eksisterende EU-lovgivning om mærkning af fødevarer i forhold til næringsdeklaration gøres obligatorisk og udvides til også at omfatte mættet fedt, sukker og salt.</p>	<p>Der pågår fortsat forhandlinger om forordningen i EU-regi. Forordningen forventes tidligst vedtaget i 2011.</p>
<p><i>Klare incitament</i></p>	
<p>8) Som led i skattereformen hæve afgifterne på tobak, is, chokolade, sukkervarer og sukkerholdige sodavand fra 1. januar 2010 og tage initiativ til at introducere en ny særskilt afgift på mættet fedt med henblik på nedbringelse af borgernes forbrug.</p>	<p>Trådte i kraft 1. januar 2010 på nær afgiften på mættet fedt. Der er den 19. januar 2011 fremsat lovforslag om en revideret fedtafgift. Lovforslaget omfatter bl.a. mejeriprodukter og kød, men der er samtidig foreslået en bagatelgrænse på 2,3 pct. mættet fedt, således at bl.a. magre mælkeprodukter ikke omfattes af afgiften. Forslaget forventes vedtaget den 17. marts 2011 med ikrafttræden den 1. juli 2011.</p> <p>Som led i ”Serviceeftersyn af Forårspakke 2.0” er der sket en yderligere forhøjelse af afgifterne på tobak, som trådte i kraft 1. juli 2010. Samtidig blev det besluttet at inkludere kød i afgiftsgrundlaget for afgiften på mættet fedt.</p>
<p>9) Arbejde for en forøgelse af EU’s minimumsafgifter på tobaksvarer.</p>	<p>Den tidligere indenrigs- og sundhedsminister nævnte på et rådsmøde i juni 2009, at den danske regering ønsker så høje minimumsafgifter som muligt og opfordrede sine kollegaer til i deres respektive regeringer at gøre sig til talsmand for højere minimumsafgifter på tobak i EU.</p> <p>Regeringen vil fortsat arbejde for højere afgifter i EU-regi.</p>
<p><i>Det sociale ansvar</i></p>	
<p>10) Fremsætte forslag</p>	<p>Med virkning fra 7. marts 2011 hæves alders-</p>

Initiativ	Status for implementering
<p>om, at unge under 18 år ikke skal kunne købe drikkevarer med en høj alkoholprocent, således at bl.a. øl med almindelig pilsnerstyrke er undtaget.</p>	<p>grænsen for salg af alkoholholdige drikkevarer med en alkoholprocent på 16,5 og derover fra 16 til 18 år.</p>
<p>11) Indføre en aldersgrænse på 18 år for køb af smertestillende håndkøbslægemidler.</p>	<p>Bekendtgørelsen træder i kraft den 7. marts 2011 samtidig med reglerne om forbud mod salg af stærk spiritus til unge under 18 år træder i kraft.</p>
<p>12) Opfordre til, at alle uddannelsesinstitutioner udarbejder og offentliggør alkoholpolitikker for skoler og ungdomsuddannelser kan det ske i samarbejde med forældrene.</p>	<p>Sundhedsstyrelsen har sammen med Undervisningsministeriet udarbejdet materialer til såvel skolebestyrelser, lærere som forældre med information om problemerne vedrørende de unges alkoholforbrug og inspiration til en alkoholpolitik og til forældreaftalerne.</p> <p>I december 2010 afholdt indenrigs- og sundhedsministeren et dialogmøde med skoleledere fra grundskolen og ungdomsuddannelserne med henblik på en vurdering af de eksisterende tiltag i skoleregi vedrørende alkohol og tobak. Hensigten var i fællesskab at udvikle ideer til, hvordan skolerne kan bidrage til ændring af alkoholkulturen, og hvordan Sundhedsstyrelsen kan støtte denne proces.</p> <p>Med initiativet ønsker regeringen at sikre fortløbende dialog om udformning og implementering af alkoholpolitikker på uddannelsesinstitutioner, herunder retningslinjer for fester, intro-ture mv. Tillige at have dialog om unge og rygning. Alt sammen mhp. at hjælpe unge til bedre vaner i deres omgang med alkohol og tobak.</p>
<p>13) Udarbejde et katalog, som skal inspirere kommunerne til at anvende alkoholbevillingsnævne til at reducere unges adgang til alkohol på udskænkingssteder, særligt udskænkingssteder i boligkvarterer og nær uddannelsesinstitutioner.</p>	<p>Kataloget er udsendt til alle landets kommuner i forbindelse med Sundhedsstyrelsens uge 40 alkoholkampagne i 2009.</p> <p>Sundhedsstyrelsen har planlagt en evaluering af arbejdet med ansvarlig udskænkning i 11 kommuner landet over. Evalueringen vil foreligge i 2012.</p> <p>Bevillingsnævne kan efter eksisterende regler allerede inddrage spørgsmål om restaurationens beliggenhed i forhold til boligkvarterer eller hensynet til unge mennesker i vurderingen af en ansøgning om alkoholbevilling.</p>
<p>14) Udarbejde en nation handlingsplan for, at alle børn får mu-</p>	<p>Der udsendes inspirationskatalog i første halvdel af 2011.</p>

Initiativ	Status for implementering
lighed for mindst 7 timers fysisk aktivitet om ugen.	
15) Understøtte og fremme udbredelsen af sund livsstil hvor børn og unge færdes, herunder i daginstitutioner, skoler, SFO'er og idrætshaller.	<ol style="list-style-type: none"> 1) I 2010 blev arbejdet med at udvide og styrke rådgivningsindsatsen fra Fødevarestyrelsen Alt om Kost rejsehold påbegyndt, således at den fremadrettet – udover indsatsen i skoler og daginstitutioner – også kan forestå rådgivning til kommuner, idrætshaller, ungdomsuddannelser og efterskoler. 2) I 2011 vil Undervisningsministeriet og Sundhedsministeriet fastlægge de nærmere kriterier for, hvilke oplysninger der lægges ind på Indenrigs- og Sundhedsministeriets portal Sammenlignelig Brugerinformation. 3) Fra august 2009 har EU medlemslandene fået mulighed for at etablere skolefrugtsordninger med støtte fra fællesskabet. Danmark har fået 13,9 mio. kr. i støtte fra EU til implementering af forældrefinansierede skolefrugtsordninger fra foråret 2010. Skolefrugtsordningerne udbydes igen i de kommende år, og Fødevareministeriet har for årene 2009-2012 afsat midler til ledageseforanstaltninger. 4) Fødevarestyrelsen arbejder fra 2011 med at fremme udviklingen og tilgængeligheden også af sundere mellemmåltider og hurtigmad, de steder børn og unge færdes i dagligdagen.
16) Søge tilslutning til, at der fra Satspuljen 2010 afsættes i alt 225 mio. kr. i de kommende fire år til en markant styrkelse af den forebyggende indsats over for de mindre ressourcestærke grupper.	<p>I satspuljeaftalen for 2010 indgået den 26. oktober 2009 er der afsat midler til 5 prioriterede områder:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Forebyggelsesindsatser i nærmiljøet - Midlerne udmøntes til et antal forsøgskommuner af Sundhedsstyrelsen. 2. Børns trivsel i udsatte familier med overvægt eller andre sundhedsrisici. Midlerne udmøntes til et antal forsøgskommuner af Sundhedsstyrelsen, der har samarbejdet med Fødevarestyrelsen om fastlæggelse af rammen for implementering af de konkrete projekter. 3. Forøgelse af puljen til fremme af seksuel sundhed - midlerne udmøntes af Sundhedsstyrelsen som en ansøgningspulje. 4. Forøgelse af puljen til styrket sund-

Initiativ	Status for implementering
	<p>hedsindsats for socialt udsatte og sårbare grupper – midlerne udmøntes af Sundhedsstyrelsen som en ansøgningspulje.</p> <p>5. Pulje til styrket kvalitet i alkoholbehandlingen ved bl.a. familieorienteret alkoholbehandling - midlerne udmøntes af Sundhedsstyrelsen gennem en kommunal ansøgningspulje til projekter, der afprøver modeller for en bedre alkoholbehandling.</p>
17) Udsende vejledningsmateriale om rekruttering og motivation af mindre ressourcestærke grupper til livsstilsændringer, herunder rygestop.	Der udarbejdes vejledningsmateriale som led i udmøntningen af satspuljen "Forebyggelsesindsatser i nærmiljøet"
18) Udarbejde en kommunalt baseret godkendelses- og tilsynsordning for alkoholbehandlingsinstitutioner.	Sundhedsstyrelsen har i december 2010 udsendt retningslinjer for en godkendelsesordning for alkoholbehandlingsinstitutioner til landets kommuner. Kommunerne har herved fået et redskab til at godkende og indberette godkendte behandlingsinstitutioner til Tilbudsportalen.
Det kommunale ansvar	
19) Øge den aktivitetsafhængige del af kommunale medfinansiering af sundhedsvæsenet og modsvarende reducere det kommunale grundbidrag.	Som et element i den kommunale medfinansiering betaler kommunerne en takst for kommunens borgere, som opholder sig på et hospital efter hospitalsmæssig færdigbehandling. Det fremgår af Sundhedspakke 2009, at regeringen vil se på kommunernes incitament til at hjemtage færdigbehandlede patienter. Det fremgår af Sundhedspakke 2009, at regeringen vil omlægge den kommunale medfinansiering på sundhedsområdet, så den aktivitetsafhængige finansiering øges med en modsvarende reduktion af det kommunale grundbidrag. Det fremgår af FL-aftalen for 2011, at en sådan omlægning vil forøge den kommunale betaling pr. behandling og vil dermed give tilskyndelse til en effektiv plejeindsats i kommunerne. En ændring af Lov om regionernes finansiering er derfor på lovprogrammet 2010/2011. Lovforslag forventes fremsat marts 2011.
20) I samarbejde med regioner og kommuner sikre en løbende national monitorering af befolkningens sund-	Regionerne offentliggør regionale sundhedsprofiler for første gang i perioden januar-marts 2011. Sundhedsstyrelsen offentliggør den nationale sundhedsprofil i marts 2011.

Initiativ	Status for implementering
hed og sygelighed på kommuneniveau (sundhedsprofiler)	
21) Fremme aktiv transport ved udmøntning af 1 mia. kr. fra Trafikaftalen fra februar 2009 i perioden 2009-14.	Parterne bag aftale om en grøn transportpolitik besluttede 29. januar 2009 at etablere en pulje til mere cykeltrafik med en samlet ramme på 1 mia. kr. i perioden 2009-2014. I 2009 er der udmøntet projekter for 132,2 mio. kr. I 2010 er der udmøntet projekter for 247,8 mio. kr.
22) Udarbejde inspirationskataloger til kommunerne med eksempler på, hvordan fysisk aktivitet og bevægelse i højere grad kan indgå i arkitekturen og indretningen af offentlige byrum.	Katalogerne er udarbejdet og udsendt til landets kommuner i oktober 2009.
23) Udarbejde et inspirationskatalog med gode eksempler til, hvordan kommuner og skoler/ ungdomsuddannelser kan integrere bevægelse og fysisk aktivitet i elevernes skoledag.	Kataloget forventes offentliggjort i første halvdel af 2011.
24) Udarbejde rådgivningsmaterialer, der kan understøtte arbejdet med at få forebyggelse ind i og på tværs af den kommunale drift	Inspirationsmaterialet "Sundhed på tværs" er udgivet efteråret 2010 af Sundhedsstyrelsen.
25) Styrke den centrale statslige formidling af viden om, hvilke forebyggelsesindsatser, der virker	Sundhedsstyrelsen har udviklet en web-baseret søgefunktion "Videnssøgeren", som gør det nemt at søge den nyeste viden på forebyggelsesområdet. "Videnssøgeren" opdateres løbende i takt med, at der kommer ny viden på området. Den findes på Sundhedsstyrelsens hjemmeside www.sst.dk
Virksomhedernes ansvar	
26) Søge tilslutning til at afsætte 100 mio. kr. fra Forebyggelsesfonden i 2010 til projekter på ar-	Forligskredsen bag Forebyggelsesfonden har i nov. 2009 aftalt, at fondens midler under fondens hovedformål 3 om sundhedsfremme skal prioriteres til projekter, der integrerer sundhedsfremme og arbejdsmiljøindsatsen på virksomheden, som

Initiativ	Status for implementering
<p>bejdspladsen, der har til formål at iværksætte sundhedsfremmeinitiativer, herunder projekter, hvor sundhedsfremme tænkes sammen med den bredere arbejdsmiljøindsats</p>	<p>følge af Forebyggelseskommissionens anbefaling om at sund livsstil kombineret med arbejdets organisering har bedst effekt.</p> <p>Forebyggelsesfondens lovgrundlag blev bl.a. som følge heraf ændret 1. juni 2010.</p> <p>Forebyggelsesfonden blev oprettet med velfærdsaftalen fra juni 2006 med en kapital på 3 mia. kr. og kan årligt udbetale op til 350 mio. kr. årligt. Fondens midler udmøntes inden for 4 hovedformål:</p> <p>1) Forbedring af arbejdsmiljø for særligt nedslidnings-truede brancher og jobgrupper 2) Genoptræning og rehabilitering 3) Indsatser rettet mod forebyggelse af rygning og indtag af alkohol, fedme og fysisk inaktivitet 4) Projekter der forebygger stress og psykisk nedslidning i nedslidningstruede jobgrupper.</p>
<p>27) Opfordre detailhandlen til at sikre, at cigaretter o.l. ikke er synlige på salgssteder og til at fremme udbuddet og tilgængeligheden af sunde fødevarer</p>	<p>Med den nuværende lovgivning er der forbud mod reklamering for tobaksprodukter. Efter tobaksreklameloven kan detailhandlen i begrænset omfang udstille tobaksprodukter på salgsstedet, idet der gælder særlige regler om neutral anbringelse og placering af tobaksvarer i forbindelse med betalingskasser, barer og lignende.</p> <p>Fødevarerministeriet er i løbende dialog med detailhandlen om, hvordan de kan medvirke til at påvirke befolkningens adfærd i en sundere retning samt øge udbuddet og tilgængeligheden af sunde fødevarer.</p> <p>Detailhandlen har formuleret en 13 punktsplan, der har til formål at fremme tilgængeligheden af sunde varer. En række aktører har etableret Forum for Fødevarereklamer, der skal begrænse markedsføring af usunde fødevarer rettet mod børn.</p> <p>En række aktører har ligeledes formuleret et kodeks for markedsføring af læskedrikke rettet mod børn samt etableret et læskedrikknævn.</p>
<p>28) Som en del af den kommende strategi for offentligt-privat samarbejde lancere initiativer vedr. forebyggelse på sundhedsområdet</p>	<p>Strategien blev offentliggjort januar 2011, jf. aftale om genopretning af dansk økonomi og Danmark 2020.</p>
<p>Det økonomiske ansvar</p>	
<p>29) Søge partiernes tilslutning til, at der</p>	<p>I aftalen af 5. november 2009 om udmøntning af globaliseringspuljen blev der afsat i alt 94 mio.kr.</p>

Initiativ	Status for implementering
<p>fra globaliseringsreserven afsættes midler til forskning på sundhedsområdet, herunder forskning i menneskets sundhed og sikkerhed i samspil med miljøfaktorer samt forskning i forebyggelse mod livsstilssygdomme.</p>	<p>til sundhed fordelt med 44 mio.kr. i 2010, 20 mio.kr. i 2011 og 30 mio.kr. i 2012. Midlerne skal dække temaerne: fra basal forskning til individuel behandling, menneskets sundhed og sikkerhed i samspil med miljøfaktorer, forskning i kroniske sygdomme samt forskning i forebyggelse. Det Strategiske Forskningsråd har på nuværende tidspunkt udmøntet 64 mio.kr. af de 94 mio. kr. I aftalen om globaliseringspuljen for 2011 af 28. oktober 2010 er der endvidere afsat 105 mio. kr. til forskning i sundhed, miljøfaktorer og velfærdsteknologi. Midlerne afsættes til den basale sygdomsbiologiske forskning, herunder translationel forskning, der på længere sigt kan bidrage til udviklingen af nye lægemidler. En mindre del af bevillingen kan endvidere anvendes til forskning i velfærdsteknologi, der bidrager til at forbedre den offentlige service samtidig med at der udvikles nye teknologier og eksportmuligheder.</p>
<p>30) Rådgive om, hvordan kommuner bedst muligt kan samarbejde med forskningsmiljøer om gennemførelse af undersøgelser og evalueringer af konkrete kommunale forebyggelsesindsatser.</p>	<p>Sundhedsstyrelsen har i nov. 2009 publiceret rådgivningspublikationen ”Samarbejde mellem forskning og praksis” til regioner og kommuner. Den kan downloades på www.sst.dk Som opfølgning på publikationen har Sundhedsstyrelsen afholdt fem regionale seminarer for kommuner, regioner og forskere i nov./dec. 2009. Endvidere er Sundhedsstyrelsen i færd med at udvikle en interaktiv udgave af publikationen på www.sst.dk. Den forventes klar i første halvdel af 2011.</p>